

Předsednictvo vlády
Odbor národohospodářský
Odbor pro národní výbory
Č. j.: 11037/64-01

4
V Praze dne 20. dubna 1964

Výtisk č.: 1

Informace k návrhu usnesení vlády

Věc: Návrh usnesení vlády o schválení směrného územního plánu hlavního města Prahy.

I. Stručný obsah.

Na základě usnesení předsednictva vlády z 29. ledna t. r. a podle usnesení předsednictva ÚV KSČ z 25. února 1964, jež schválily zprávu Státní plánovací komise o směrném územním plánu hlavního města Prahy, předkládá rada NVP ke schválení plenární schůzi vlády tento návrh usnesení, jehož přílohou je návrh směrnic pro výstavbu, přestavbu a organizaci území hlavního města Prahy.

Návrh usnesení vlády byl doplněn podle uvedených usnesení. Návrh směrnic pro výstavbu, přestavbu a organizaci hl. města Prahy je předkládán beze změny.

x x x

Směrný územní plán řeší otázky výstavby Prahy v souladu s obdobím generální perspektivy do roku 1980 a naznačuje možné směry dalšího výhledového řešení i po roce 1980.

Směrná velikost města je navržena počtem 1,025.000 obyvatel v roce 1980 s tím, že směrný územní plán zajišťuje předpoklady pro další růst města po návrhovém období do výše 1,100.000 obyvatel. Přitom se směrná velikost bude zvětšovat o počet obyvatel každé připojované obce. Ve výpočtu potřebných kapacit vybavenosti, služeb a zařízení počítá plán se zvýšením na 150.000 návštěvníků (včetně dojíždějících pracovníků) denně a výjimečně při významných událostech na 300.000 osob.

Hlavním cílem výstavby a přestavby Prahy, jako hlavního města státu, významného mezinárodního centra a prvořadého průmyslového střediska našeho státu, je zajištění všestranných předpokladů pro další efektivní rozvoj výrobních sil a zároveň vytvoření účelného, zdravého a krásného životního prostředí.

V organizaci dopravních, průmyslových a skladových ploch sleduje směrný územní plán jejich soustředění do výhodných technologických celků na okraji města a jejich přemístění z obytných částí. Aby bylo dosaženo správného funkčního uspořádání města, člení návrh plánu další koncepci výstavby města do těchto základních pásem:

vnitřní pásmo, vymezené historickými čtvrtěmi a částmi čtvrtí k nim přiléhajících, které se bude rozvíjet jako středisko kulturního, společenského a administrativního života, života města i celého státu;

střední pásmo novějších městských čtvrtí dobudovat pro bydlení

ve správné poloze mezi hlavními pracovišti;

ve vnějším pásmu při okrajích města umisťovat hlavně výrobu, služby a skladové objekty.

Ve středu Prahy vymezuje směrný územní plán památkovou rezervaci pro zajištění plné ochrany vzácných hodnot historického jádra. Ve středu města bude posílena především funkce kulturně-sociální a odstraněny nežádoucí provozy a zařízení. Tak se stane historické jádro města ještě důležitějším článkem urbanistické koncepce celé centrální oblasti. Přitom návrh plánu počítá s rozložením obchodního a administrativního života centra města na širší území Nového Města a přilehlých částí, zejména Smíchova a Holešovic.

Na centrální oblast navazuje území, jehož skladba sleduje vytvoření ucelených a komplexně vybavených obytných útvarů, čtvrtí a městských sektorů v souladu s danými přírodními podmínkami.

Směrný územní plán řeší bytový problém, sleduje plošnou asanaci nevyhovujících čtvrtí (Žižkov, Libeň, Nusle, Košíře a další), přestavbu přestárých a z hlediska vybavení bytů nevhodných obytných bloků, regeneraci historického jádra, modernizuje starší bytové

fond a potřebný nový bytový fond soustřeďuje do bytové výstavby v okrajových polohách, které jsou dnes zastavěny extensivně. Jako základní výškové pásmo nové zástavby souvislých obytných celků počítá směrný plán nejméně se 7 podlažní zástavbou. Podle výpočtu bude v Praze v roce 1980 při 1,025.000 obyvatelích celkem 398 tisíc domácností. K řešení přestavby a asanace města do roku 1980 se počítá s potřebou 70.000 bytů a k vyřešení bytového problému do roku 1970 je potřeba stanovena na 76 tisíc bytů. Celková potřeba bytové výstavby do roku 1980 je tedy 130 - 150 tisíc bytů.

Celé město bude ve své skladbě prostoupeno soustavou zeleně, která naváže na dnešní zeleň a rozšíří se osázením nevhodně využitých ploch. Celkem se zvyšuje výměra veřejných sadů a lesních parků z 2.139 na 5.092 hektarů. Základní kostrou nových zelených ploch bude Strahovský hřbet a svahy od Bílé Hory k Petřínu, Trojská kotlina, hřbet Vítkova od Kyjí k Památníku osvobození, údolí Botiče, Vltavy a Prokopské. Tyto zelené plochy budou napojeny na zeleň kolem města a lesní masivy v zájmovém území.

Návrh výhledové základní komunikační sítě zásadně odděluje průběžnou individuální automobilovou dopravu od kolejové městské hromadné dopravy, od pěší frekvence a od cílové nebo místní dopravy automobilové. V přestavbě železniční sítě počítá směrný územní plán s důsledným oddělením nákladové dopravy od osobní dopravy již v předměstských nádražích. Pro osobní železniční dopravu počítá s budováním Ústředního nádraží a s uvolněním ploch nádraží Těšnov, Holešovice-Bubny a Praha-střed v souladu s potřebami města. Pro městskou hromadnou dopravu má podle návrhu směrného územního plánu zůstat základním dopravním prostředkem rychlá tramvaj. Její síť rozvětvená v okrajových oblastech města do povrchových tras, vedených v největší možné míře na zvláštních tělesech, je sváděna do tří tunelových tras pod centrem města. Jako nekolejová doprava se předpokládá ve výhledu doprava autobusová.

Technické zařízení města řeší směrný územní plán s hlavním záměrem zlepšit podstatně životní podmínky ve městě (vytápění, zásobování vodou, kanalizace), a to jak rekonstrukcí nedostatečných nebo zastaralých zařízení, tak novou výstavbou technicky vyspělých zařízení: vodní zdroj na Želivce, ústřední čistírna v Troji, vytápění města kombinací teplárenských a plynárenských zdrojů a další.

Při řešení složitých a velmi nákladných úkolů v zásobování vodou se počítá, že vzrůstající potřebu vody zajistí cca do roku 1970 dnešní vodárny v Káraném a v Podolí po uvažovaném zvětšení kapacity cca o 100%. Mimoto nová vodárna v Libni bude zásobovat hrubě přečištěnou vodou blízký průmysl. Asi od roku 1971 bude do- dávat pitnou vodu pro Prahu vodní zdroj na Želivce.

V zásobování města teplem směrný plán navrhuje vytvořit koordinovaný horkovodní systém a docílit tím zvýšení kultury bydle- ní, zlepšení hygienických poměrů a vyšší ekonomii využití paliv. S teplárenským a plynárenským vytápěním se počítá pro 68% všech bytů.

V současné epoše rozvoje hlavního města Prahy a s přihléd- nutím k jeho perspektivním potřebám do roku 1970 pociťuje se stá- le tíživěji uzavření celého organismu hlavního města do jeho sou- časných katastrálních hranic. Rostoucí potřeba nové bytové výstav- by, asanace starých čtvrtí, modernizace starých objektů, regene- race bytového fondu, potřeba rezerv v průběhu přestavby města, nutnost rušení starých neefektivních provozoven, skladů, menších průmyslových objektů, ozdravení některých přelidněných částí měs- ta, jakož i sám úkol vyřešení bytové tísně si vyžadují hledání nových ploch pro novou výstavbu.

Tento úkol s přihlédnutím k potřebám výstavby jen do roku 1970 není možno zajistit na zbývajících volných plochách na území NVP. Je proto nutno nalézt tyto možnosti na volných plochách mi- mo stávající hranice města, dnes náležejících do Středočeského kraje.

Především je třeba zajistit území pro bytovou výstavbu, pro umístění nových sídlišť. Jsou to plochy na území obcí Chodov, Jínonice, Butovice a Lhotky.

Dále je nutno zabezpečit plochy pro vybavení nových sídlišť, především pro teplárnu v Chabrech, pro jižní teplárnu v prostoru jižně nebo jihovýchodně od Prahy a pro krakovací stanici v Měchol- pech.

Dále vznikají nároky na plochy pro nové průmyslové zóny v Měcholupech, Štěrboholech a Hostivaři a na západě Prahy ve Zličíně, Stodůlkách a Řeporyjích.

Budování nových areálů školství vyžaduje plochy v Lysolajích a Suchdole.

Konečně zajištění rekreace pražského obyvatelstva s vybavením odpovídajícím zvyšování cestovního ruchu bude vyžadovat výstavbu na plochách obcí Kyje, Počernice, Petrovice, Práhonice, v Šebrově a v Drahaňské rokli.

Proto návrh směrného územního plánu Prahy řeší též potřeby a vztahy města k zájmovému území, tj. k přilehlému území, které má rovněž sloužit některým hospodářským, společenským nebo jiným potřebám města. Vlastní návrh směrného územního plánu je řešen na území zvětšeném z dnešního území Prahy 18 446 ha na 21 182 ha. Dále se navrhuje rozšířit území Prahy o 27 obcí; vymezuje se užší zájmové území města zahrnující okresy Praha-východ a západ, 10 obcí z okresu Kladno a 20 obcí z okresu Beroun; vymezuje se širší zájmové území Prahy z 8 okresů Středočeského kraje a z některých území dalších českých krajů s důležitými vztahy k hlavnímu městu (zdroje pitné vody na Želivce a Jizeře, čistota toků, rekreační oblasti Krkonoš, Jizerských hor a Šumavy).

II. Způsob projednání.

Návrh materiálu byl projednán s ministerstvy a ústředními orgány a krajským národním výborem Středočeského kraje a je předkládán s jejich souhlasem.

Práce na směrném územním plánu probíhaly ve dvou fázích. Předběžný návrh byl projednán v roce 1960 s obvodními národními výbory. Na základě připomínek byl návrh upraven a po připomínkovém řízení dokončen 10. prosince 1961.

Ústřední výbor Svazu čs. architektů návrh územního plánu podrobně posoudil a zaujal k návrhu kladné stanovisko na svém zasedání v březnu 1962.

Primátor hlavního města Prahy zaslal návrh směrného plánu 15. prosince 1962 předsedovi Státní plánovací komise. Po vypracování stanoviska Státní plánovací komise předložil předseda SPK dne 14. ledna 1964 vládě zprávu.

Připomínky krajského národního výboru Středočeského kraje k návrhu na vymezení užší a širší zájmové oblasti a na rozšíření území hlavního města Prahy byly vyřešeny jednáním městského výboru KSČ v Praze a krajského výboru KSČ Středočeského kraje. Podle této dohody a usnesení předsednictva ÚV KSČ předloží oba orgány do 30. 6. 1965 po všech stránkách dohodnutý návrh na řešení příměstských oblastí Prahy tak, aby příslušná územní úprava mohla vstoupit v platnost 1. ledna 1966. K zajištění tohoto úkolu musí být urychleně zřízena společná pracoviště, řízená orgány obou národních výborů.

III. Stanovisko.

Důvodová zpráva předpokládá, že řešení řady otázek směrného územního plánu hl. města Prahy bude dále prohlubováno zejména proto, že nejsou vyřešeny některé celostátní otázky, které mají vliv na řešení rozvoje Prahy. Jde zejména o tyto otázky:

- nedořešení otázek perspektivního plánu neumožňuje v současné době přesnější stanovení a zdůvodnění výhledové velikosti města, a proto bude nutno ji upřesnit v rámci prací na dlouhodobém plánu rozvoje národního hospodářství;

- v zájmu zajištění efektivního rozvoje základních průmyslových odvětví v Praze a v zájmu zajištění potřebného rozvoje nevýrobní sféry, musí být v souladu s celostátními potřebami upřesněna rekonstrukce průmyslu v Praze se zřetelem na vymístění závodů a institucí, které zde nejsou nezbytné;

- značný vliv na určení počtu výstavby bytů bude mít demolice stávajícího bytového fondu. Podle posudku a propočtu Státní plánovací komise bude možno snížit rozsah demolic do roku 1980 ze 109 000 navrhovaných ve směrném územním plánu na 70 000;

- část výměry rezervních ploch uvažovaných v návrhovém období k využití váže také na dosud neukončené a neschválené návrhy na přemístění některých závodů ze středního pásma (např. ČKD Dukla Karlín, Tatra Smíchov);

- pro oblast malešickou, hostivařskou, vysočanskou a libeňskou musí být upřesněny územní plány podle nových koncepcí průmyslové výstavby;

- podle usnesení vlády č. 1035/1962 mají být vypracovány ekonomické a technologické závěry ke schválené koncepci městské hromadné dopravy, zejména organizace hromadné dopravy ve středu města a tras tunelové dopravy;

- v současné době se zpracovává 22 generelů: generel bydlení, ústředně řízeného průmyslu, místního hospodářství, zemědělství, obchodu, zdravotnictví, sociálního zabezpečení-školské kultury, umění a osvěty-rekreace a zeleně, tělovýchovy a sportu, veřejné administrativy, dopravy, energetických zařízení, telekomunikací, zásobování vodou, kanalizací, stavebnictví, obyvatelstva a zaměstnanosti, bilance investic a základních fondů, bilance území, skladových prostor. V nejpokročilejším stavu je generel bydlení a generel zemědělství. V roce 1965 bude práce na generelech uzavřena;

- další jednání vyžaduje rozšíření území hlavního města Prahy a vymezení jeho užší a širší zájmové oblasti, zejména jde o rozpracování hospodářských a jiných vztahů Prahy a Středočeského kraje a vypracování územního plánu rajónu středočeské oblasti. Zajištění těchto úkolů vyžaduje urychlená opatření.

Vzhledem k tomu, že tyto a některé další otázky rozvoje města budou ještě rozpracovávány v nejbližší době, navrhuje se v usnesení vlády, aby Národní výbor hlavního města Prahy předložil vládě v roce 1966 revizní zprávu ke směrnému územnímu plánu, která ověří další platnost jednotlivých řešení.

Podle dohody předsedy Státní plánovací komise a primátora hlavního města Prahy na základě vládního usnesení č. 77/1964, bodu 6, se navrhuje projednání upřesněného materiálu "Problémy rozvoje hlavního města Prahy do roku 1970", ve vládě do 30. 6. 1964

vzhledem ke stavu prací na státním plánu rozvoje do roku 1970.

Národní výbor hl. města Prahy dále předpokládá, že materiál o směrném územním plánu bude využit v masové politické práci v přípravě voleb.

IV. Závěr.

Doporučujeme, aby plenární schůze vlády schválila předložený návrh usnesení s těmito změnami:

vypouští se bod B 1 jako nadbytečný vzhledem k tomu, že Směrnice pro výstavbu, přestavbu a organizaci území hlavního města Prahy jsou v bodě A 2 označeny jako závazná direktiva a v části III. těchto "Směrnic" se ukládá všem resortům je respektovat;

bod B 2 se pozměňuje takto:

v l á d a s o u h l a s í ,

aby podle dohody mezi předsedou Státní plánovací komise a primátorem hlavního města Prahy byl vládě do 30. června 1964 předložen ke schválení upřesněný materiál "Problémy rozvoje hlavního města Prahy do roku 1970".

Vedoucí odboru pro
národní výbory:

Polanecký v. r.

Vedoucí odboru ná-
rodohospodářského:

Pštross v. r.